

АКАТИСТ

свеном свештеномученику Методију, епископу Патарском.¹

20. јун (3. јул)

¹ На планини Копаоник у Србији постоји народно светилиште по имену Метође, на висини од 1450 метара надморске висине, а налази се на месту напуштеног, средњовековног рударског окна. Простор је заправо пространа подкапина испод стеновитог масива од петнаестак метара висине. У самом углу пећине избија вода којој се приписују лековита својства. Усмено предање каже да је ово место настало још у трећем веку, које је својевремено посеђивао Свети Методије, Епископ Патарски, где се подвизавао и писао. Кријући се од Турака, људи тог краја су ту долазили у збегове, где су и подигли дрвену цркву у самој литици. Трећег јула сваке године (почев од 1504.) слави се као рударска копаоничка слава и тог дана сваке године народ из читавог краја долази овде да се помоли и умије лековитом водом. Турци су 3. јула 1504. године (Свети Методије – *Метођије*) натерали рударе да сиђу у рудник и да копају руду. Настало је велико невреме са громовима који су запалили рудник и том приликом су настрадали рудари. Од тада народ из многих крајева Србије долази на ово светилиште у све већем броју. Храм посвећен Светом Методију Олимпијском, с благословом Епископа жичког Г. Стефана подигао је Ј. П. Национални парк Копаоник уз помоћ локалног становништва 1996. г. Забрањен је прилаз возилима, заштићено је, урађени су путокази, пешачка стаза, црква брвнара и место за прихват народа. Читав овај комплекс прелепе и нетакнуте парцеле припада Брзећу. Метође је природни резерват у оквиру НП Копаоник, карактеристичан је по шест фитоценолошких различитих смрчевих и букових заједница као и по великом броју ретких и реликтних биљних врста. У близини је гејзир хладне воде чији млаз достиже висину око 5 метара. Храм Светог Методија народ зове још и Велико Метође, док извор воде поред пута, који води од Брзећа ка Копаонику, назива Мало Метође. Акатист Светом свештеномученику Методију, Епископу Патарском, химнописао проф. Вукосав Илић. Свети Методије је рударска слава копаоничког краја и тим поводом је и написан акатист.

Кондак 1.

Теби, богомудри свештеномучениче Методије, који си златнозарним речима својим пуноћу Цркве Божје просветио и нескверном светлошћу душе своје сву васељену облистао, прими од нас ове венце од неувењивих цветова хвале, које ти с љубављу сада плетемо и кличемо ти:

Радуј се, свештеномучениче Методије, неугасива звездо на небу Цркве Христове!

Икос 1.

Анђео земаљски у телу био си, триблажени оче наш Методије. Као престо незаходног Сунца правде, Христа, јавио си се народу своје. Богосветлим подвизима својим мрак кривоверја си одагнао, мученичком крљу својом као у царску порфиру се оденуо и у небески Дворац Господњи се уселио. Зато ми торжествено ликујући данас, светлоносни и радостотворни спомен твој празнујемо, умилно те химнохвалећи овако:

Радуј се, неугасиви светилниче, који нас свештеним догматима озари!

Радуј се, миомиру Христов, који смрад Оригенове јереси одагна!

Радуј се, светлоносна кишо, која васељену суху од таме безбожја напоји!

Радуј се, неувењиви рајски крине, који страдањем процвета!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 2.

Измлада посветивши себе Богу, ти, богоносни угодниче, постаде частан сасуд и обитавалиште Светога Духа. Због тога би удостојен архијерејског звања и постаде архипастир словесних оваца у граду Патари Ликијској, која због тебе благодарно клицаше Богу: Алилуја!

Икос 2.

Као богогласна труба Духом позлаћена показао си се, свети Методије, свету јасно јављајући Божје оваплоћење, Оригенову

обману посрамивши. Оружјем јеванђељске истине његову лаж си победио. Двоструком благодаћу си у Цркви засијао и боговидно наслеђе стекао. Себе као живу и непорочну жртву Христу си славно принео и у небеску Светињу над светињама ушао. Зато те сви усрдно величамо:

Радуј се, златоструна лиро Духа Утешитеља!

Радуј се, богохвалне гусле Христа, Бога Логоса!

Радуј се, необорива стено божанственог расуђивања!

Радуј се, небомисаони служитељу тајни неизречених!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 3.

Свештенојављени оче Методије, добро и богољубиво си пасео поверено ти од Бога стадо, светлим и кротким поукама водећи га ка савршенству. Као велики учитељ Цркве и пастир добри за њега си и душу своју на крају положио, кличући Христу Богу, Великом Архијереју: Алилуја!

Икос 3.

Ти си срце своје красним небеским олтаром неизрецивих тајни Божје Премудрости начинио одакле богоблистава муња твојих речи изиђе по свој земљи. Цветове свих добродетељи си у себи сабрао и душекорисном сладошћу учења твога као божанственим нектаром радошћу све нахранио. За пастирско свештенослужење своје богато ударје си од Христа примио и као јагње за Њега, Јагње Божје, заклан био. Зато ти песмопојемо:

Радуј се, јер ум свој христочежњивошћу онебеси!

Радуј се, јер загонетке Законодавца и сенке Закона објасни!

Радуј се, јер бездан надсветске мудрости отвори!

Радуј се, јер рукама жар очишћења од Огња Божанства Цркви даде!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 4.

Гора Олимп се због тебе Небу уподобљаваше, великоименити оче Методије, јер као небопарни орао ти си одатле у висине богословља узлетео бивајући сав обасјан тросунчаним Богом и неизецивом лепотом Духа мудрости и разума, због чега клицаше Богу: Алилуја!

Икос 4.

Краснодушни оче Методије, ти се јави и као златословни химнописац, особито хвалећи девственост, која као цвет у теби израсте посред душе и тела, испуњујући те миомиромом чистоте! Ти си о њему овако певао: „Хор девица хита к небесима, увенчан красотом љиљана белих, сијајући попут месечине својим свјетиљкама“. И ти си светиљку своју неугашену сачувао и још си је мученичком крвљу својом долио. Зато ти удивљени певамо:

Радуј се, јер скривену лепоту Духа чистоте људима откри!

Радуј се, јер драго камење химни својих ризници Цркве остави!

Радуј се, јер нас жезлом богомудрости на водама православља напасаш!

Радуј се, јер науку твоју као котву у бури људских умовања имамо!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 5.

Богоречити и небомисаони оче Методије, као свештенотајник и слуга Господњи, будући животом сав сједињен са светотројичним сијањем, видевши Оригенову јерес и заблуду тадашњих присталица њених, ти устаде против ње и уништи таму њену, кличући Богу: Алилуја!

Икос 5.

Научен Божјим виђењима превишњим, ум свој ујаснио си, оче Методије. Зато си и непокрадива ризница богопознања постао. Са дрвета живота плод бесмртности си убрао. За истину Христову са радошћу као свештеномученик пострадавши, победне венце богокрасно си исплео. Крв твоја оста на земљи вапијући ка небу као Авељева. Зато ти као прислужену воштаницу приносимо ове песме:

Радуј се, јер Наднепознајног Бога у тихом лахору смиреноумља сагледа!

Радуј се, јер си Богу Речи најкрасније љиљане својих речи приносио!

Радуј се, јер смрћу за Живодавца, Христа, ти бесмртни живот обрете!

Радуј се, јер је спомен твој пун безграничног излива Божанскога сјаја!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 6.

Добромрзац невидљиви враг, не подносећи противљење и ревност твоју, наоружа против тебе своје видљиве слуге - незнабошце, идолопоклонике, и нахушка их да неправедно убију тебе, који се још пре мучења беше обукао у живоносно умртвљење од страсти, крстоваскрсно кличући Богу: Алилуја!

Икос 6.

Како да достојно успојемо твоје живљење, светоименити Методије? Но, ти нам подај реч и разум, да бисмо ти тако твоје од твога принели. Колесница ка небесима твоје муке беху. На земљи покоја ниси имао, али си сам божанствено покојиште Духа постао. Као кадило мириса Господу благопријатно уздигао си се небу. Моћном Десницом Божјом си сада у вишњем Јерусалиму богодивно славовенчан. Зато слушај од нас ово:

Радуј се, јер душу као чисту невесту за Божју Мудрост, Христа заручи!

Радуј се, јер је Он као небески Женик у брачну ложницу бесмрћа уведе!

Радуј се, јер ти након многих жалости Бог дијадему вечне радости дарова!

Радуј се, јер те Син Божји, верни Одроз прволике Лепоте, светошћу украси!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 7.

Незнабошци ухватише тебе и мачем ти одсекоше главу. Тако си двоструки венац из руке Сведржитеља примио, као јерарх и као мученик. Једрилом Крста свирепо море живота си прешао и у пристаниште Царства вечности стигао, где у наднебеском живљењу са Анђелима појеш: Алилуја!

Икос 7.

Богоносни и многохваљени оче Методије, као драги камен ти си венцу Цркве Господње засијао, која се светлозарним споменом твојим украси. Уледињену земљу срдаца наших као некад речима твојим, сада молитвама с неба обделај, вечноцветајућим плодовима благочашћа да роди. Погледај на нас, хвалиоце твоје, и Христа учини благопомирљивим према нама, да бисмо те богочасно славословили:

Радуј се, бесцен-бисеру, који Христом, Сјајем Очеве славе, блисташ!

Радуј се, истински човече, који древну лепоту лика Божјег посведочи!

Радуј се, богозапаљена жеравице, која сено обмане јеретика спали!

Радуј се, пучино догмата, који крвљу својом духовног фараона потопи!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 8.

Град Патара Ликијска узнесе те Господу Саздатељу као принос часнији од дарова Авељевих и жртава Нојевих. Зато као свезлатну гривну Црква Христова понесе тебе, достојнохвални оче Методије. Празник твој већма од меда и саћа услађује душе наше, који кличемо Богу: Алилуја!

Икос 8.

Гора Тавор некад засија од Христовог лика. До краја љубећи Њега, Светлодавца, ти си у себи образ Његов неукаљан сачувао и зато си и сам нествореном светлошћу народу своме као велики светитељ засијао. Твоја душа као чиста голубица на позлаћеним крилима

Духа Светога, замке вражје је мучеништвом прелетела и у горњим луговима Царства светлости починула. Зато ти ову реч упућујемо:

Радуј се, од Христа свештенолепном силом препојасани!

Радуј се, благољепијем богодане красоте просветљени!

Радуј се, мучеништвом ка непропадљивој слави окриљени!

Радуј се, на гору врлина-љубав жртвом уздигнути!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 9.

Био си веома учен философ и богослов и иза себе си оставио више драгоцених списа. Иако си мученички скончао, ми те имамо и после смрти живог као дар пречастан, јер се ти и после исхода свога из тела стараш да се ми увек сећамо јеванђељске проповеди твоје, да би клицали Богу: Алилуја!

Икос 9.

Свети оче Методије, био си трска испуњена дихањем Духа Утешитеља. Пишући о „Гозби десет девојака“ ти си о десет врлина говорио и на њих људе упућивао, јер учитељства дар приложи ти се. Трисветлећу и неприступну Светлост свештена ти душа обрете, зато и благодат из твојих списа и уста заблиста као невештаствени огањ и просвети сву васељену. Зато ти благосложним гласовима кличемо:

Радуј се, апостола јеванђељском проповећу равноратниче!

Радуј се, светих отаца светлоумни врховниче!

Радуј се, вишњих војски сажитељу и сабеседниче!

Радуј се, правоверних људи многоусрдни поборниче!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 10.

Онима, који ти у молитвама прибегавају ти обиље вишњег мира изливаш, учећи свакога да ништа друго не доноси мир души човековој као познање Бога и стицање врлине, јер је Христос

истински Мир наш. Зато због тебе кличемо Њему, Венцедавцу твоме: Алилуја!

Икос 10.

Господ, Који је једини у благодати неизменљиви и у дарожљивости неистраживи, даде нам тебе као бедем неразрушиви у свим невољама. Као што очи слугу гледају у руке господара свога, тако се и ми у тебе се уздамо, лакоумољиви оче наш и чудотворче Методије. Као некад на земљи што ниште милостиво посећиваше лествицу к небу начинивши, тако и к нама сада духовно дођи и помози у свему на добро нама, који ти једногласно појемо:

Радуј се, јер те је власт Свесилнога Духа разноличним даровима облистала!

Радуј се, јер народу патарском венце благодати кроз Свете Тајне даде!

Радуј се, јер даривање Оцу небеском својом платом сматра!

Радуј се, јер ти је за Христа, Главу Цркве, глава одсечена!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 11.

Народ српски копаоничког краја посебно теби прибегава као своје брзом помоћнику и заштитнику. Чак се и извор свете воде крај храма твога на Копаонику показа као наша нова бања Витезда, која не једном годишње, већ, увек исцељује душевне и телесне болести свима, који кличу: Алилуја!

Икос 11.

На планини Копаонику, окружен чудесном природом као учитељицом богопрослављања, храм посвећен теби верни стекоше као само небо и палату Божју. Он све, који к њему притичу издиже изнад световних неприлика као из олујне непогоде док душу обузима духовна свежина. Тишина његова у нама изазива страх Божји и учи нас како да живимо у духовности, узвисујући наше умовање. Зато ти љубвеобилно узвикујемо:

Радуј се, јер те као свог покровитеља рудари копаоничког краја имају!

Радуј се, јер је Бог због тебе воду са извора на Копаонику целебном учинио!

Радуј се, јер нам ти Сина Божјег као Извор живота показујеш и нудиш!

Радуј се, јер као луча Сунца славе, Христа, земљу светосавску осијаваш!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 12.

О спомену твоме ми окушамо са неисцрпног источника очинских дарова твојих. Када животне бриге помраче душе наше ми их тешимо и очишћавамо сећањем на тебе, свети свештеномучениче оче наш Методије, и кличемо Христу, Увенчатељу твоме: Алилуја!

Икос 12.

Опевајући тебе сви те славимо као великог пријатеља Христовог. Видимо те као реку, која из другог Едема извире и, пуна живототочне воде Духа, бразде Цркве напаја. Зато и нама испроси од Бога благодат Духа Светога, Духа живота и уразумљења, мира и уздржања, Који милује, просветљује и снажи, Који предаје радост и незлопамтљивост, Који је залог Царства небеског и Двер покајања. Стога, не пречуј, но чуј нас, који те љубимо:

Радуј се, свирало Духа љубави и савршенства!

Радуј се, светозрачни храмe Надбожанствене Тројице!

Радуј се, богонадахнути украсе христоводобних архијереја!

Радуј се, благочасна похвало златоустих химнословаца!

Радуј се, свештеномучениче Методије, незалазна звездо на небу Цркве Христове!

Кондак 13.

О, свехвални свети Методије, епископе Патарски, који си Христа, Цара славе и Надвременог Бога, у времену прославио, помози и

нама да се светли светлост наша пред људима, да виде наша добра дела и прославе Оца нашег, Који је на небесима, кличући Му: Алилуја!

(Овај кондак се чита три пута, па онда икос 1. па кондак 1.)

Молитва Светом Методију, Епископу Патарском.

О, свеславни Методије, Епископе Патарски, пречудни тајновидче и свепобедни сведоче васкрсења Христовог, као пчела Господња, ти верне медом јеванђељске мудрости нахрани, а јеретике жаоком исповедања свога рани. Као велики свећњак Православља сада заиста просвећујеш на небу свету Цркву првородних. Ти угаси пламен јереси и безбожја росом својих подвига. Твој празник нам зрачи славом Царства Божјег. Христос, Који је Својим оваплоћењем Свој Божански Прволик са ликом човека спојио и у том лику на Тавору Своју лепоту и бездан неприступне светлости показао и тебе је, свети оче, лику Својих свештеномученика присајединио и том светлошћу оденуо од које ти и нама сада раздајеш као дар достојан не нас прималаца, већ у највећој мери Даваоца, Бога. Он, Кога Анђели не могу гладати неуклоним оком, тебе је близине Своје удостојио по надбескрајној доброту Својој. Зато Њега моли за овај град (*или: за ово село*), за сваки град и оне који вером живе у њима да нас као благ и човекољубив Бог спаси и помилује, да преостало време живота свога у миру и покајању проведемо, да нас избави од сваке невоље, гнева, опасности и тескобе и да у свим заповестима Господњим право ходимо величајући Тројицу Свету, једносуштну и нераздељиву, Оца и Сина и Светога Духа, јединог истинског Утешитеља људи, сада и увек и кроза све векове векова. Амин.

Житије Свештеномученика Методија, Епископа Патарског

Свети Јустин (Поповић)

Измлада посветивши себе Богу, овај блажени угодник Божји постаде честан сасуд и обиталиште Светога Духа. Због тога би, по избору божанском, удостојен архијерејског звања и постаде архипастир словесних оваца у граду Патари (тачније: Олимпу) Ликијској. Свети Методије добро и богољубиво пасијаше поверено му стадо, светлим и кротким поукама водећи га ка савршенству. Но видевши Оригенову јерес и заблуду тадашњих присталица њених, светитељ Христов устаде против ње као изврстан пастир, и божанским огњем свога учења сагоре је, и божанском благодаћу и својом мудрошћу уништи таму њену. Муња богонадахнутог учења његовог обасја васељену, и труба знања његовог одјекну по свој земљи. Но добромрзац невидљиви враг, не подносећи противљење и ревност овог божанственог оца, наоружа против њега своје видљиве слуге - незнабошце, идолопоклонике, и нахушка их да мучилачки убију служитеља Божјег, који се још пре мучења беше обукао у живоносно умртвљење. Незнабошци ухватише светитеља Христовог Методија и мачем му одсекоше главу. (311. године). И пређе свети Методије у блажени и бесконачни живот; он који је дотле служио Јагњету Божјем, сам би као јагње заклан, приневши себе на жртву живу Богу. Тако се двоструким венцем овенча храбри првоборац

побожности, који се борио против јереси и пред незнабошцима смело Христа исповедао, па и крв своју за Њега пролио и мученички скончао, 311. године. Свети Методије беше веома учен философ и богослов и иза себе остави више драгоцених списа, од којих је најпознатији спис "Гозба десет девојака" (тј. десет врлина).²

² Занимљиво је да су личност и списи Светог Методија имали велики утицај на почетке словенске писмености, о чему детаљније пише др Душан Љ. Кашић у есеју „СВЕТИ МЕТОДИЈЕ ОЛИМПИЈСКИ И ПОЧЕЦИ СЛОВЕНСКЕ ПИСМЕНОСТИ“.